

Referat språkpolitisk utvalg ved Universitetet i Bergen

Dato: 16.05.2024, kl. 12.00.–14.00

Sted: Møterom 2, Muséplassen 1.

Til stede: Endre Brunstad, Marita Kristiansen, Rune Johan Krumsvik, Ingrid W. Solhøy, Rasmus Tennø Loe, Lise Gundersen (HR) fra kl 13:00, Linn Therese Nicolaysen Hauan (referent)

Fravær: Anna Svingen-Austestad

Sak 01/24: Godkjenning av referat fra møte 22.11.2023 (Teams) og sakliste

Ingen merknader til referatet.

Orienteringssaker

Sak 02/24 Ny universitets- og høgskulelov

- Tydeligere formuleringer om norsk fagspråk i den nye loven. Dette representerer substansielle endringer. Særlig proposisjonen er interessant.
- Paragraf 1.7 er flyttet i loven slik at den får en annen funksjon. Der den sto tidligere hadde den lite makt bak seg. Nå som den er flyttet blir det lagt opp til tettere oppfølging av hvorvidt UH-sektoren følger paragrafen
- Punkt 6.4 – konkret ansvar for å utvikle terminologi og utvikle termliste for studenter. Sterkere føringer for å utvikle og tilgjengeliggjøre terminologi. Dette betyr at UiB har en jobb å gjøre.
- Termportalen i seg selv svarer ikke ut hele 'bestillingen' som den nye loven gir til UiB

Sak 03/24 Tildelingsbrev til UiB for 2024

- Utvalget orienteres om føringene

Sak 04/24 Seminaret «Norskkompetanse i academia – frå ord til handling»

Synspunkt på gjennomføringen av seminaret:

- Det var godt oppmøte og flere gode innlegg, bl.a. utenfraperspektivet som Janus Mortensen (Center for Internationalisering og Parallelsproglighet) representerte.
- Representant fra rektoratet var til stede på seminaret
- Panel-diskusjonen til slutt ble litt springende
- Det kom opp kritiske innspill under seminaret, bla. knyttet til handlingsplanen til regjeringen. En av deltakerne beskrev kravet om at man skal kunne norsk som ansatt som et negativt uttrykk for nasjonalisme. En bør være bevisst på at det finnes noen strømninger og fronter når det gjelder språkkrav for internasjonalt rekrutterte ansatte. UiB har kanskje ikke vært så gode til å kommunisere det parallellspråklige i slike sammenhenger.

- Uheldig at det ikke ble noen avrundning eller avslutning på de kritiske innspillene og at dette ikke ble tilstrekkelig svart ut faglig.

Sak 05/24 Senter for norsk fagspråk

UiB skal søke om å bli senter for norsk fagspråk. Dette blir ansett som viktig av HF og rektor. Søknadsfristen er 18. september. Det blir lagt opp til at man skal samarbeide nasjonalt og UIB ønsker å være en førende part i søknaden. Om søknaden vinner fram får senteret støtte for fem til syv år. Etter de første fem årene er det en evaluering, og etter den kan det bli aktuelt med tre år til

Noen utvalgte fagområder er framhevet for å sikre kompetanseutvikling innen norsk fagspråk. Offentlig forvaltning skal ha tilgang på folk som kan fagområdene. Det er fokus på å lære opp både de som skal bli forskere og som skal ut i arbeidslivet. Senteret er på en måte en oppfølging av handlingsplanen for norsk fagspråk.

Senteret vil bli lagt til HF-fakultetet – trolig LLE – dersom UIB får tilslag.

Marita Kristiansen vil gjerne orientere utvalget om søknadsarbeidet, f.eks. med tanke på tentative samarbeidspartnere, før søknadsfristen 18. september

Sak 06/24 Sekretariatsarbeidet

Sekretær for utvalget, Hans-Petter Isaksen, har vært sykemeldt siden desember. KA har ikke fått vite noe nytt om situasjonen. Det er usikkert når han kommer tilbake i arbeid. Språkpolitisk utvalg avventer situasjonen og ønsker han god bedring.

Stedfortreder fra KA vil delta på møtene enn så lenge.

Drøftingssaker

Sak 07/24 Oppfølging av språkkrav for internasjonalt rekrutterte medarbeidarar ved UiB

Det kom fram følgende kommentarer da utvalget generelt diskuterte måten UiB følger opp språkkrav på:

- Språkpolitisk utvalg og de språkpolitiske retningslinjene ved UIB mangler tydelig forankring i universitetsledelsen
- Språkpolitiske utvalg ved andre universitet og høyskoler har som oftest med medlemmer som har direkte koblinger til rektoratet
- Kan være aktuelt å be om et møte med viserektor Benedicte Carlsen, som har arbeidsansvar for språkpolitiske spørsmål, for å gjøre noe med forankringen
- Det er usikkerhet på enhetene omkring språkkrav til internasjonale medarbeidere, hva som skal skrives i utlysningstekster, osv.

- Det er en utfordring at enhetene ofte får mange svært gode internasjonale søkere, men de må undervise for BA-studenter, og førsteårsstudenter har krav om å motta undervisning på norsk

Seniorrådgiver Lise Gundersen v/HR orienterte om hvordan HR-avdelingen har fulgt opp arbeidet med språkkrav for internasjonalt rekrutterte medarbeidere:

Rektor satte ned en arbeidsgruppe for oppfølging av språkkrav for internasjonalt rekrutterte medarbeidere for ca. et år siden. Gundersen har fulgt arbeidet i et år. Gundersen fikk i oppgave å bearbeide et notat som ble sendt på høring. Notatet ble sendt på høring før styresak i november. Det kom synspunkter fra alle fakultetene og fra språkpolitisk utvalg.

Veien videre etter styresaken: HR-avdelingen har iverksatt ulike tiltak med utgangspunkt i styresaken fra november.

- Et HR-system for å forbedre oppfølgingen av språkkravet har blitt etterlyst, men dette er på vent. HR ser for seg at de kan gjøre mye uten et system, for det er oppfølgingen generelt som er utfordringen.
- Tiltakene inkluderer oppdatering av informasjon på (1) nettsidene og (2) opplæring og lederutvikling

HR har brukt flere måneder ila. våren 2024 på å forbedre informasjonen på nettsiden innenfor følgende områder:

- Påmønstring av internasjonalt rekrutterte ansatte (onboarding).
 - Det skal lages en mottaksplan for nyansatte som er rekruttert internasjonalt, og nå ligger en mal for påmønstring på nettet
 - HR foreslår å innføre forpliktende individuell språkopplæringsplan – og at dette inngår i mottaksplan og nedfelles i notat
 - I den oppdaterte informasjonen står det lite om språkkravet, men mye om tilbudet
- Utlysninger
 - HR-avdelingen har bestemte maler som sier hvordan utlysningsteksten skal se ut for ulike stillinger, men de korrigerer ikke hvis noe blir gjort feil
 - Det jobbes med å få tydeligere frem i lederhåndboken at det finnes et språkkrav, og at formulering om dette skal med i utlysning for visse stillinger
 - HR har også et mål om at språkkravet skal være et tema i forhandlinger om stillingen
- Intervjumaler
 - Ikke gode nok intervjumaler for førsteamanuenser og professorstillinger
 - Nå skal HR få inn språkkravet som et punkt i malen
 - Utfordring at ikke alle ledere benytter liste/mal på intervju
- Tilretteleggingstiltak
 - Språkplanen må føres opp i årlige medarbeidersamtaler og i karrieresamtaler

Nettsiden blir oppdatert nå med alle disse «stoppene» (ovenfor).

Nødvendig med helhetlig tankegang på dette. Informasjonen må også inn i flere forum – insittutlederforum og mellomledergrupper.

HR har enda ikke berørt hvordan språkkravet skal omtales i selve arbeidsavtalen. HR venter på forskriften som ev sier noe om dette.

Språkkravet blir en del av opprykksordningen også for førsteamanuenser – det vil fremheve betydningen av språk i opprykk til professor

Andre lokale tiltak inkluderer språkkafeer og mentorordninger. Fagmiljøene iverksetter egne tiltak i varierende grad.

Utvalgets hadde følgende tilbakemeldinger på tiltakene som HR har iverksatt:

- Språkpolitisk utvalg stiller seg positivt til tiltakene. Oppfølging av språkpolitikken er en del av HR-arbeidet og HMS-arbeidet ved UiB, og derfor er det logisk at HR-avdelingen spiller en nøkkelrolle her.
- Det er viktig at HR har dialog med instituttene om hva de har lov til - det hersker ulike oppfatninger og myter om hva vi har lov til å skrive i utlysningstekster om språkkrav
- En del instituttledere tør ikke å være så tydelige på språkkravet – temaet er betent
- Språkkravet kan kanskje også fremgå i stillingsbeskrivelser
- Det kan være fordelaktig å kommunisere språkkompetanse som en karrierevei. Med norskkompetanse kan man bli mer attraktiv for ansettelse i ulike stillinger etter fullført phd
- Viktig å snu stemningen i miljøene – det blir snakket om 'krav' hele tiden – det blir oppfattet som negativt. Det kan kalles karrierefremmende tiltak
- Behov for å konkretisere forslag på parallellspråkbruk - hvordan kan en internasjonal ansatt *medvirke* til undervisningen selv om vedkommende ikke er helt flytende i norsk enda?

Vedtaksaker

Sak 08/24 Ny leiar i språkpolitisk utval

Forslag: Marita Kristiansen blir ny leder i språkpolitisk utvalg for den inneverande perioden.

Forslaget blir vedtatt.

Sak 09/24: Møteplan

- Møteplan for høsten 2024:
 - Onsdag 2. oktober kl 10:00-12:00
 - Onsdag 4. desember kl 10:00-12:00

Møteplan blir vedtatt. Et ekstra møte før 18. september kan bli aktuelt etter nærmere avtale.

Sak 10/24: Eventuelt

- Behov for et nytt medlem i utvalget (etter Ingrid Myklebust). Lederen i utvalget tar kontakt med universitetsledelsen.